

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

gemeente
HEEZE-LEENDE

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Hieronder staan achtereenvolgens de ontwikkelingen vanuit het raadsprogramma die de continue aandacht hebben in deze raadsperiode.

Thema bestuur

We werken samen met de raad, het college en de ambtelijke organisatie aan een gemeente die onze inwoners goed van dienst is. Vanuit vertrouwen gaat de raad op een constructieve manier te werk, voert met elkaar de dialoog op steeds meer strategische onderwerpen om vanuit die dialoog de juiste besluiten te nemen. De afstand tussen gemeente en inwoners is klein en laagdrempelig door middel van een open en mensgerichte bestuurscultuur. We zorgen voor transparantie en open informatievoorziening en we nemen inwoners en bedrijven vroeg in het traject mee en vragen actief om participatie, we verwerken feedback en geven duidelijkheid. Daar waar mogelijk zetten we in onze dienstverlening nét dat stapje extra. Daarbij nemen we de volgende aandachtspunten uit het raadsprogramma in acht:

- **Verbinding politiek – inwoners:** De inwoners komen vaak alleen vraag- of voorval gestuurd in aanraking met de gemeente. In verkiezingstijd lukt het beter, en op andere manieren om met hen in contact te komen. In het raadsprogramma staat een aantal ideeën om belangstelling te wekken, en van daaruit verder te bouwen.
- **Participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties:** De rolverdeling tussen overheid en gemeenschap verandert en dat gebeurt al decennialang. Steeds meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen invloed hebben op en een bijdrage leveren aan de kwaliteit van hun fysieke of sociale leefomgeving. Dit vraagt ook om aanpassing in processen en werkwijzen van de gemeente.

Bestuurlijke en regionale samenwerking en de samenwerking met inwoners, instellingen en bedrijven vormen de basis voor de uitvoering van ons beleid. Dit is een belangrijke pijler van onze bestuurskracht waardoor we goed in staat zijn om te voldoen aan de opgaves waar de gemeente voor staat. We hebben een eigen identiteit en zijn zelfstandig. Dit klinkt door in onze stem in de samenwerkingsverbanden die we zijn aangegaan of nog aangaan.

Thema openbare orde en veiligheid

Door preventieve maatregelen en een handhaving zijn we een relatief veilige gemeente (70 misdrijven per 10.000 inwoners tegen een landelijk gemiddelde van 109 misdrijven per 10.000 inwoners (bron: Waarstaatjegemeente.nl)). Ook het gemeentebestuur kan op een veilige en integere wijze zijn functie uitoefenen. We werken samen met diverse veiligheidspartners en onze inwoners en we hebben daarbij zowel oog voor objectieve (cijfers) als subjectieve (gevoelsmatige) veiligheid. Daarbij willen we qua veiligheid de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Versterken van toezicht (intensiever monitoren) en handhaving (actief ingrijpen) met een focus op weren van vrachtverkeer uit de kernen, goed functioneren straatinrichting en aanpakken risicosituaties criminaliteit;
- Autoluw en verkeersveilig maken van de centra (zie programma 2);
- Aandacht voor de bewustwording van onze inwoners voor ondermijning en alert zijn op en voorkomen van de vele vormen van ondermijning en dit aanpakken waar mogelijk;

- Aanpak en preventie van vandalisme.

Thema algemene dekkingsmiddelen

De gemeente voert een gezond financieel beleid. Er is een goede balans tussen inkomsten en uitgaven en financiële voordelen zetten we in voor de gemeenschap. Daarbij zijn de financiële uitgangspunten benoemd in het raadsprogramma:

- Betere transparantie en keuzemogelijkheden in alle stukken van de P&C cyclus;
- In samenspraak met de raad, toevoegen van een infographic, begroting in één oogopslag, voor inzicht in de 'financiële gezondheid' van de gemeente en de meerjarige ontwikkeling daarvan.
- Hanteren van een gedegen en realistische begroting en bij raadsvoorstellen de financiële impact expliciet in beeld brengen, zodat de raad een keuze kan afzetten tegen het grotere geheel van de meerjarige begroting. Onderzoek naar de herziening van de huidige opzet van de gemeentelijke lasten en de verdeling tussen rioolrechten, afvalstoffenheffing en OZB.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard blijven we onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitvoeren. Onder programma 1 zijn dat bijvoorbeeld deelnemen aan het intergemeentelijke Dommelstroom Interventie Team (DIT), Kwaliteitscontroles van onze persoons- en adresgegevens, het uitgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het tegengaan van fraude. Deze taken staan verder niet expliciet in de begroting benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in deze begroting.

1.1 Bestuur

Wat willen we bereiken?

Een verrassende en klantvriendelijke dienstverlening

Wat gaan we ervoor doen?

Inzet van de podcastserie om de inwoners meer duidelijkheid te geven waar de gemeente voor staat en wat die kan betekenen voor hen.

In 2026 wordt een nieuwe serie podcastafleveringen gemaakt, Hierin wordt ruimte geboden om actualiteit te delen met de inwoners en tevens gelegenheid geboden aan inwoners om hun kijk en ervaring op actualiteiten te uiten. We werken in deze serie van buiten naar binnen: inwoners geven hun kijk/mening op zaken en de vak-ambtenaar reageert. Dit loopt het hele jaar door.

Basis op orde

Wij investeren in een stevige basis van betrouwbare processen, goede gegevenshuishouding en toegankelijke dienstverlening. Zo kunnen inwoners rekenen op tijdige en zorgvuldige ondersteuning. In 2026 geven we uitvoering aan het plan basis op orde, dat naar alle waarschijnlijkheid wordt vastgesteld in Q4 2025.

Begrijpelijke taal

Het doel van dit project is om op een duidelijke en begrijpelijke manier te communiceren met inwoners en andere belanghebbenden uit onze gemeenten. Dit zodat iedereen, ongeacht achtergrond, opleidingsniveau of leesvaardigheid, onze informatie gemakkelijk kan begrijpen en toepassen. Om dit te kunnen bereiken worden medewerkers hierop getraind. We besteden hier in 2026 doorlopend aandacht aan.

Kwaliteitseisen voor de basisregistratie personen

We voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen voor de basisregistratie personen die worden gesteld door het ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties. Dit wordt jaarlijks gemeten in de zelfevaluatie. Gedurende het jaar geven we hier doorlopend aandacht aan.

Metten is weten

In Q2 is een plan klaar om structureel onze dienstverlening te meten en te kunnen benchmarken.

Vervolg invoering WMEBV

De wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen digitaal kunnen afhandelen. In vervolg op het wettelijk deel waaraan we per januari 2026 moesten voldoen, ronden we in 2026 het project af met dat deel dat voor 2027 klaar moet zijn. Dan bepalen we ook het vervolgtraject (Q4).

Wat willen we bereiken?

Verbinding politiek en inwoners

Wat gaan we ervoor doen?

De ideeën uit het raadsprogramma samen met de raad verder uitdiepen en een aantal daarvan in de praktijk brengen

Wat willen we bereiken?

De raad faciliteren om zijn kader stellende en controlerende rol uit te voeren

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren van het raadsprogramma en het college uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in de meerjarige begroting.

In 2026 ronden we nog een aantal werkzaamheden uit het raadsprogramma af. Ook gaan we op basis van het nieuwe raadsprogramma of coalitieprogramma 2026-2030, aan de slag om dit te vertalen in projecten en activiteiten/maatregelen die we vervolgens weer laten landen in onze Planning & Control producten.

Taskforce Kleine Griffies

Gerichte aanbevelingen van de Taskforce Kleine Griffies wat een samenwerkingsverband is van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, worden opgepakt en nader uitgewerkt in 2025.

1.2 Samenwerking

Wat willen we bereiken?

Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de gemeente en de gemeenschap vormgeven.

Daarbij zijn communicatie, participatie en verbinding belangrijke thema's

Wat gaan we ervoor doen?

Participatie als vast onderdeel toevoegen aan processen en werkwijzen. Hiervoor voldoende tijd reserveren om inwoners te kunnen betrekken en de terugkoppeling naar de inwoners en andere partijen te regelen.

Ingevolg het opstellen van het plan van aanpak inzake participatie, de ambities, de visie en de participatieverordening, volgt in 2026 het implementatie-/uitvoeringsplan dat daar uit voortvloeit. In Q2 2026 starten we met het stapsgewijs implementeren van de nieuwe werkwijzen en de daarbij behorende processen.

Het uitvoeringsplan weerspiegelt de conclusies uit de gesprekken met inwoners en organisaties die in najaar 2025 hebben plaatsgevonden. In 2026 wordt een nieuwe werkwijze van kracht voor de ambtelijke organisatie richting de inwoners. Daarbij staat samenwerking en betrokkenheid bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van projecten centraal. Het is ontwikkelen van goed werkende participatie gaat gepaard met leren, trainen, evalueren en bespreken. Met als doel samen de beste resultaten voor Heeze-Leende realiseren.

Wat willen we bereiken?

Versterken sturing op samenwerking

Wat gaan we ervoor doen?

Acteren op nieuwe taken voor de komende jaren.

Daarbij nemen we als uitgangspunt de behoeftes van onze inwoners, de bestuurlijke ambities uit het raadsprogramma, de bestuurlijke visie 2030 en de Omgevingsvisie 2040, dit alles voor zover daar de benodigde middelen voor beschikbaar zijn.

Anticiperen en inzicht op de ontwikkelingen in de regio door strategisch te acteren in samenwerkingen.

Conform het raadsbesluit van 20 oktober 2025 'vanuit lokaal perspectief anticiperen op de regionale schaa sprong' en conform het nieuw op te stellen raadsprogramma of coalitieprogramma, zetten we de benodigde strategische acties uit, binnen de gemeente en in onze diverse samenwerkingen.

Acteren op de schielsprong die gaande is binnen de Metropoolregio Eindhoven

Hierbij oog houden voor de brede welvaart door de benodigde basisvoorzieningen op peil te houden. Dit conform het raadsbesluit van 20 oktober 2025.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Waardering van de openbare orde en veiligheid door de inwoners van de gemeente

De waardering van de subjectieve veiligheid door de inwoners van onze gemeente (gevoelsmatige veiligheid) en de objectieve veiligheid (harde cijfers) minimaal op hetzelfde niveau houden en waar mogelijk verbeteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026

- Aandacht geven aan de bewustwording van onze inwoners voor ondermijning/georganiseerde criminaliteit, sociale veiligheid, leefbaarheid en digitale veiligheid via communicatie.
- Aanpak en preventie van vandalisme door meer voorlichting en intensiever toezicht.
- Objectieve en subjectieve veiligheid jaarlijks monitoren.
- Het toepassen van het instrument gebiedsontzeggingen.
- Het toepassen van exploitatievergunningen voor vakantieparken
- Het in voorkomende gevallen inzetten van de Wet Damocles en, waar nodig, gebruik maken van de Wet Victoria ter herstel van de openbare orde en de veiligheid in de getroffen buurt.
- Deelname aan de Lokale Stuurtafel Ondermijning (LSO), een gezamenlijk overleg van gemeente, politie, OM en andere partijen om beleid en acties tegen ondermijnende criminaliteit af te stemmen.
- Het Dommelstroom Interventie Team (DIT) inzetten om casussen rondom ondermijning en georganiseerde criminaliteit te onderzoeken.
- Stimuleren van de meldingsbereidheid van inwoners zodat signalen van ondermijning sneller worden opgepakt.
- BOA's een duidelijke rol geven in de aanpak van ondermijning en ervoor zorgen dat wijkagenten zichtbaar aanwezig zijn in de wijken.
- Organiseren van jaarlijkse voorlichtingsbijeenkomsten om inwoners en ondernemers te leren signalen van ondermijning te herkennen en te melden.

1.4 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen hun stem uitbrengen.

Wat gaan we ervoor doen?

Verkiezingen

Op 18 maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Samen met de maatschappelijke partners zetten we in op een zo hoog mogelijke opkomst met als doel om in de top 3 opkomstpercentage van onze provincie uit te komen.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Aanbieden van een sluitende Meerjarenbegroting

De gemeentelijke organisatie biedt, jaarlijks, een begroting aan die minimaal het eerste begrotingsjaar reëel en structureel sluitend of, als dit niet lukt, het laatste begrotingsjaar.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen is een belangrijk financieel kengetal dat aangeeft in hoeverre een organisatie, zoals een gemeente, calamiteiten of onverwachte financiële tegenvallers kan opvangen, zonder dat het beleid gewijzigd dient te worden. We streven naar een ratio van minimaal 1,5.

Een weerstandsratio van 1,5 geldt als uitstekend voor een gemeente.

Anders geformuleerd heeft een gemeente met een ratio van 1,5 of hoger een zeer sterke financiële positie.

Kengetallen financiële positie

Om een beter inzicht te krijgen over de financiële positie van de gemeente heeft het BBV een standaard set van vijf financiële kengetallen voorgeschreven.

Wat willen we bereiken?

Professionalisering

Wat gaan we ervoor doen?

Onderzoeken hoe we de planning & control documenten kunnen verbeteren.

In samenspraak met GRSA2 en (een afvaardiging van) de raad (auditcommissie) onderzoeken hoe we de planning & control documenten verder kunnen verbeteren. We kijken daarbij onder andere naar aspecten als transparantie, keuzemogelijkheden en financiële impact. Tevens wordt de bedrijfsvoering om te komen tot planning & control producten geprofessionaliseerd.

Investerings (projecten) programma 1

Tabel 2.0 Investerings (projecten) en kapitaallasten
 Bedragen x €1.000

Thema	Omschrijving	Jaar afronding project	Investerings-bedrag	Afschrijvingstermijn in jaren	Kapitaallasten			
					Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1.3	Brandweergarage levensduurverlengende groot onderhoud	2026	211	25		13	12	12
1.3	Brandweergarage levensduurverlengende groot onderhoud	2026	246	15		21	21	21
1.6	Gemeentehuis levensduurverlengende groot onderhoud	2026	64	25		4	4	4
1.6	Gemeentehuis levensduurverlengende groot onderhoud	2026	139	15		12	12	12
1.6	Gemeentewerf levensduurverlengende groot onderhoud	2026	15	25		1	1	1
1.6	Gemeentewerf levensduurverlengende groot onderhoud	2026	78	15		7	7	7
1.6	Tractiemiddelen en machines	2026	21	10		3	2	2
	Totaal 2026		774			60	59	58
1.3	Brandweergarage levensduurverlengende groot onderhoud	2027	68	25			4	4
1.6	Tractiemiddelen en machines	2027	96	10			12	11
1.6	Gemeentewerf levensduurverlengende groot onderhoud	2027	200	15			17	17
	Totaal 2027		364				33	32
1.6	Tractiemiddelen en machines	2028	314	10				38
1.6	Gemeentewerf levensduurverlengende groot onderhoud	2028	40	15				3
1.6	Gemeentewerf levensduurverlengende groot onderhoud	2028	13	25				1
	Totaal 2028		367					42
1.6	Tractiemiddelen en machines	2029	23	10				
	Totaal 2029		23					

Een totaaloverzicht van de te activeren investeringen treft u aan in de Meerjareninvesteringsplanning 2026-2029.

Wat mag programma 1 kosten?

Excel-tabel

Thema	Rekening 2024	Begroting na wijzigingen 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1.1 Bestuur	1.573	1.797	1.774	1.817	1.876	1.883
1.2 Samenwerking	235	254	264	265	267	268
1.3 Openbare orde en veiligheid	1.674	2.042	2.171	2.269	2.324	2.351
1.4 Burgerzaken	942	869	1.010	1.068	1.070	965
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	457	102	87	114	24	-45
1.6 Overhead	8.711	8.586	9.488	8.274	8.383	8.524
1.7 Overige baten en lasten	3	72	73	75	76	77
1.8 Vennootschapsbelasting	-13	47	47	47	47	47
Totaal lasten	13.582	13.770	14.914	13.929	14.067	14.070
1.1 Bestuur	28					
1.2 Samenwerking						
1.3 Openbare orde en veiligheid	215	338	359	366	375	383
1.4 Burgerzaken	381	177	464	505	453	193
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	35.321	35.789	36.706	37.584	37.950	39.271
1.6 Overhead	11	28	28	28	28	29
1.7 Overige baten en lasten	25					
1.8 Vennootschapsbelasting						
Totaal baten	35.981	36.332	37.557	38.484	38.806	39.876
Saldo voor bestemming	22.398	22.561	22.643	24.555	24.738	25.806
1.0 Toevoegingen aan reserves	552	174	638	211	65	65
1.0 Onttrekkingen aan reserves	589	602	1.676	295	158	158
Saldo mutatie reserves	36	428	1.038	84	93	93
Saldo na bestemming programma 1	22.435	22.989	23.681	24.640	24.832	25.899

Financiële impact

-

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen (per saldo een bate) zijn in het volgende overzicht gespecificeerd.

Tabel 2.2 Saldo algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting na wijzigingen 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	4.524	4.720	4.896	5.004	5.114	5.230
Algemene uitkering	30.322	30.954	31.700	32.475	32.734	33.942
Dividend	22	20	20	20	20	20
Saldo financieringsfunctie	-12	-8	3	-28	58	123
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo algemene dekkingsmiddelen	34.855	35.686	36.619	37.470	37.926	39.316

Overhead

Overhead

In het volgende overzicht is de opbouw van de overhead opgenomen.

Tabel 2.3 Saldo overhead

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting na wijzigingen 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedrijfsvoering (niet via GRSA2)	303	233	289	296	302	309
Bedrijfsvoering GRSA2	5.400	5.433	5.158	5.017	5.016	5.016
Gemeentehuis Heeze	632	669	634	658	658	674
Organisatieontwikkeling	16	30	31	31	32	33
Personeel en organisatie	2.035	1.843	1.544	1.613	1.674	2.034
Vervoermiddelen/tractie	126	147	136	140	152	184
Voorlichting	28	56	57	58	59	61
Werkplaats Heeze	171	175	184	192	210	214
Doorontwikkeling: Basis op Orde	0	0	1.455	268	279	0
Totaal lasten	8.711	8.586	9.488	8.274	8.383	8.524
Bedrijfsvoering (niet via GRSA2)	2	5	5	5	6	6
Gemeentehuis Heeze	-9	3	3	3	3	3
Personeel en organisatie	1	20	20	20	20	20
Bedrijfsvoering GRSA2	84	0	0	0	0	0
Totaal baten	79	28	28	28	28	29
Saldo overhead	8.632	8.559	9.460	8.245	8.355	8.495

-

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

De gemeenten zijn verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de (fiscale) winst die wordt behaald op activiteiten waarbij de gemeente wordt aangemerkt als overheidsonderneming. De gemeente is alleen overheidsonderneming op het gebied van de grondexploitatie en voor de opbrengst van de verkoop van reststromen afval. Op basis van berekeningen gebaseerd op realisatie en de prognoses van de exploitaties is de verwachte belastinglast bepaald.

Onvoorzien

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks een bedrag van € 32.000 in onze begroting opgenomen. Om een beroep te kunnen doen op de post onvoorziene uitgaven moet aan een aantal criteria worden voldaan, te weten:

- Onvoorzienbaar ten tijde van de samenstelling van de kaderbrief en/of meerjarenbegroting;
- Onontkoombaar op basis van wetgeving, contract of overeenkomst of een zwaarwegende politieke toezegging of belang;
- Niet uit te stellen tot een volgend begrotingsjaar.

Inzet van de post onvoorzien kan slechts via afzonderlijke besluitvorming door het college van B&W.

